

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, kedd 1911. december 11.

285. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár.
Egész évre 24 kor.
Félévre 12 kor.
Negyedévre 6 kor.
Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos potit sorja 60 fillér.

Helyi telefonteljesítési (sürgős esetekben) 932.

Kaszinóalakulás.

Fiume, dec. 11.

Lelkes magyar emberek alig néhány napig tartó munkáját végre vasárnap sikerrel megvalósította. Megalakult a „Fiumei Nemzeti Kaszinó”, mely e város magyar intelligenciájának otthont fog biztosítani s míg egyrészt a magyar társadalom elitjének szolgál gyűléseket, feladatát tűzte ki a magyar kultúra való küzdelmet. Határtalan lelkesedéssel munkáztak ki az új kaszinó megalakulását, megállapították minden jelenlevőn, hogy nagy szükség volt Fiume magyarságának erre a hatalmas társadalmi egyesülésre és az új kaszinó létesítése által a magyarság összetartásának és megértése ismét előre haladt egy lépéssel.

A magyar társadalom új egyesülése hivatott leendő fokozni a magyarság kölcsönös megértését és együttérzését és végvára lesz a magyar kultúrának. Mi csak örömmel üdvözöljük az új kaszinót, melynek szükséges-egyre e hasábozok nem egyszer rámutattunk. Továbbartva magát a napi politika izgalmas témáitól, tisztára erkölcsi alakulás ez az új kaszinó, mely tagjai sorában látja a magyar intelligencia minden számot tevő emberét.

A közgyűlést megelőző szervező bizottság ülését délelőtti fél tizenegykor nyitja meg Weinhardt Gusztáv pénzügyigazgató. Örömmel jelenti, hogy száztizenhat 60 koronás, harmincvannal 36 koronás és százhatvanegy 40 koronás tag jelentkezett eddig felvételre. Az első tag évi befizetése 13.992 korona, de megállapították, hogy a taglétszám a 400-450-et elfogja idővel érni. Az Európa-szálló emeleten 8 szoba és egy nagy terem áll a kaszinó rendelkezésére évi 7000 korona bért, mely helyiség azonban, ha jobb akad, akár három hónapra is felmondható.

A bizottság helyesléssel vette tudomásul az elnök felvilágosításait, mire a rövid bizottsági ülés véget ért.

A megalakulásról ez a tudósításunk:

Az Európa-szálló első emeleti nagyteremben tizenegy órára közel kétszáz tagja gyűlt össze a fiumei magyar társadalomnak. Néhány órával 11 óra után Weinhardt Gusztáv kir. tanácsos, pénzügyigazgató a következő beszédet nyitotta meg az alakuló közgyűlést:

Tisztelt Uraim! Egy ünnepélyes, sőt mondhatnánk a fiumei magyarság fejlődése és térfoglalásának egy történeti mozzanata az, amikor itt állunk azon célból, hogy Fiumében az első magyar társas egyesületet, a Fiumei Nemzeti Kaszinót megalkossuk. Kaszinónk feladata az eddig széttagoltan élő fiumei intelligenciának magyarság részére egy közös társadalmi központ és érintkezési központot teremteni, fő feladata pedig az lesz, hogy minden jó és szorgalmas magyar kultúráért lelkes erejével harcolja és azt szeretettel támogassa, nemkülönben a nemzeti szellemet és a magyar értékeket. (Lelkes éljenzés.)

Kaszinónk ezen magyar jellegének ki-

domborítása dacára, semmiféle agresszív irányzattal nem bír, a nem magyar ajkú polgártársainkkal és a többi fiumei társas egyesületekkel a legjobb egyetértő viszonyban akarunk élni, nevezetesen némely felmerült aggályok eloszlatása vegett még külön is hangsúlyozzuk, hogy kaszinónk létesítése távolról sem irányul a nekünk különben is szimpatikus és előkelő „Casino Patriottico” ellen, melynek fennállását és virágzását tiszta szívből kívánjuk, de kívánjuk azt tradicionális kegyeletből is, mert hiszen azon kaszinó is egy magyar lángelmének, a legnagyobb magyar, gr. Széchenyi Istvánnak alkotása. Hogy azonban kaszinónk szép hivatásának és nemes feladatának megfelelően, szükséges, hogy annak falain belül a legnagyobb önfegyelmezett egyetértés és maradandó szilárd összetartás uralkodjék, mert csakis ezen egyetértés és összetartás szüli meg azt a teremtő erőt, mely erő által kaszinónk majdan hatalmas nagy és virágzó lesz. Ugy legyen!

Lelkes és egyre megújuló éljenzés követte Weinhardt szép szavait. Az éljenzés csillapultával az elnök pénzügyigazgató arra kérte a jelenlevőket, hogy a tanácskozás vezetésére, minthogy mint a szervezés körüli megbízatása lejárt, — elnököt jelöljenek ki. A közgyűlés „Éljen Weinhardt” kiáltással a pénzügyigazgatót kérte fel a tanácskozás vezetésére. Weinhardt erre Cavalloni József tanárt a közgyűlési jegyzőkönyv vezetésére kérte fel, majd az alapszabályokat megállapító bizottság nevében Szegő Gyula dr. ügyvéd felolvasta a „Fiumei Nemzeti Kaszinó” alapszabályait.

Fodor Ármin arra kérte a közgyűlést, hogy a kültagokként felvehető katonatisztek tagdíjainak megállapítását a közgyűlés hatáskörébe sorozzák. A módosítást egyhangulag elfogadták. Egy másik indítványát, mely arról szólt, hogy a tagok minden év szeptember végén bejelenthetik a kaszinóból való kilépésüket, a közgyűlés szintén elfogadta.

Ezután Zipser Lajos szólalt fel. A tagok nem kaptak idején alapszabály-tervezetet s így azt sem átolvasni sem tanulmányozni sem volt idejük. Minthogy ily módon érdemlegesen nem szólhatnak az alapszabályokhoz indítványozza azok en block elfogadását. A közgyűlés ezt egyhangú helyesléssel kimondta, de nem maradt el a derűtlenség sem, mikor hallották, hogy Zipser ellenzékiesnek indult beszédét ilyen sima formában intézi el.

Az alapszabályok elfogadása után az igazgatóság választása következett. Weinhardt elnök kérdést intézett a közgyűléshez, vajjon közfelkiáltással, vagy titkos szavazás útján kíván-e választani. Vadnai Oszkár ekkor hatvan tagtól aláírt ívet ad át az elnöknek, melyben titkos szavazást kérnek. Fodor Ármin és Vadnai Oszkár rövid felszólalásai után Weinhardt elnök elrendeli a titkos szavazást s a szavazatszedő bizottság tagjaiul Komócsy Lószefet, Láng Gyulát és Szauer Arthurt jelöli ki.

A tagok három lappal szavaztak. A zöld lista az igazgatóságé volt, a rózsaszínű szavazólappal a tisztikarra és fehér lapon a választmány tagjaira szavaztak. Déli egy órára befejeződött a szavazatok összeszámolása. Összesen 142 tag szavazott.

Az igazgatóság tagjai lettek Wickenburg István gróf, Eidlitz Hugó, Weinhardt Gusztáv, Lampel Béla és Molnár-Varga Ödön.

A tisztikar a következőkből alakult: ügyész: Szegő Gyula dr., titkár: Cavalloni József; ház-nagy: Molnár Aladár, pénztáros: Hajnal Viktor, ellenőr Gál János (az eredetileg jelölt Baross Ferenc helyett) és könyvtáros: Kőszegfalvi Flóris.

A választmány tagjai a következők: Barbaré Adél, Babej János, Balás Gyula, Balpataky Zsigmond, Békei Ignác, Csepreghy Kálmán dr., Fischer Gyula, Friedmann Dávid dr., Fuhrmann Ferencz dr., Gárády Viktor, Kemény Ödön, Kritza István, Lázár Lajos, Leitner Károly, Mariányi János, Mattiasi Alajos, Melocco János dr., Mittner Zoltán, Pauk Ödön, Pál Ignác, Polgár Samu, Sas Gyula, Schmiermund Ernő, Sóváry Béla, Steiner Károly, Stolzenberg Lajos, Szabó Samu, Sauer Arthur, Szigyártó István, Szűcs Géza, Tibor Róbert, if. Vio Antal dr. és Zimonyi Schwarz Mihály.

Az igazgatóság megválasztása után még a választási aktus alatt a kaszinó igazgatói ülést tartottak, amelyen Wickenburg István gróf kormányzót, a kaszinó egyhangulag megválasztott igazgatóját elnökévé Weinhardt Gusztávot és Eidlitz Hugót pedig alelnökkévé választották. Weinhardt Gusztáv, Eidlitz Hugó, Lampel Béla és Molnár Varga Ödön ezután a kormányzói palotában felkeresték Wickenburg gróft, akit értesítettek a Fiumei Nemzeti Kaszinó elnökévé történt választásáról. Weinhardt Gusztáv rövid, de lelkes beszédében hangsúlyozta, hogy Wickenburg István gróft nem mint kormányzót, hanem mint három évtized óta Fiumében élő, magát mindenkor fiumei magyarnak tudó embert, ki minden magyar mozgalom élteje volt, választották meg elnökévé, kifejezve ezzel a fiumei magyarság rajongó szeretetét a nemes gróf iránt.

Az igazgatóság erről a választás befejezése után beszámolt a közgyűlésnek, melyet erre sürü éljenzés közepette az elnök berekesztett.

Prodám a Quarnero felett.

A magyar aviatika sikere.

Fiume, 1911 dec. 10.

Annyi magyar pilóta bátor szárnypróbálgatása után végre lelkesült örömmel adhatunk számot a magyar aviatika legjelentősebb sikeréről: magyar gépen magyar ember átröpülte a Quarnerót! Ez a tudat büszkévé tehet mindenkiket, aki még a magyar akaratában, kitarásban és tudásban hinni tud, de kétszeresen

öröm számunkra, hogy a magyar aviatika vásárnapi diadalmas sikere e város szülőltjének, *Prodam* Guido nevéhez fűződik. Egy fiúember minden bátorságát, egyéni akaraterejét és szorgalmát szentelte a jelenkor legnagyobb technikai vívmányának, a jövő egyik hatalmas tényezőjének, a repülésnek. Ezzel a bátor kitarással *Prodam* kivívta a maga számára azt, hogy Fiume városa büszke szülőltjére s diadalra vitte egy kitaró munkásságu magyar, *Horváth* Ernő dr. tanárnak maga szerkesztette és magyar gyártású repülőgépet. A „*Horváth* III.” jelzésű karsu monoplán ma méltán sorakozhatik a tüneményes sikerű *Blériot*, *Latham*, *Wright* és *Etrich*-gépek közé, kiállotta a leghatalmasabb tűzpróbát, dicsőséget szerezve a magyar gépnek és boldog örömet kelteve Fiume lakói közt.

Népvándorlás Pioppira.

Három napig tombolt a sirokkó, teljes lemondást kelte az emberekben a repülés megtartása iránt. Az egyre sötétebb felhők vizsgálatalanul tornyosultak az égbolton s a vásárnap reggeli zápor még az utolsó reményt is elmosta. A csatakos utak, az óriási sár teljesen bizonytalanná tette a repülést, úgy hogy reggel kilenc órakor *Prodam* Guido aviatikus bejelentette *Chmelarz* Jenő lovag ellentengernagynak, hogy lemond a repülés megtartásáról s így a hadügyminiszterium által Lussinpiccolóban készenlétebe helyezett torpedóhajók nem indultak Fiuméba.

Am tíz órára az idő is megkönyörült Fiumén, ahol már hagyományos lett az aviatikus kudarc. Először egy derék szélhámos akart itt repüléseket bemutatni s végigcsalva a várost, ő repült ki Fiuméből, felséges bizonyítadvá annak, hogy „aviatikus”, ami ma divatos nyelven szólva annyit jelent, hogy kétes existencia, a levegőből él. Azután az osztrákok dédelgetett pilótája *Bier* Henrik főhadnagy akart repülni a *Quarnero* felett s az első percben belerepült a tengerbe.

Ennyi viszontagság után *Prodam* minden ambíciója arra ösztökélte, hogy megtartsa a bejelentett aviatikai produkciót.

A reggeli gyorsvonattal érkezett meg *Massány* Ernő dr. meteorologus, a Magyar Géprepülő Szövetségének ügyvezető igazgatója, aki a múlt héten aratott nagy sikert a Szabad Lyceumban tartott felolvasásával s örömhirt ujságot. Az idő kedvezőbbre fordult s *Prodam* repülése biztosítottak látszik. Erre kiüzenték a repülést jelentő piros zászlókat s ugyancsak ilyen zászlókkal felszerelt bérkocsik jártak be keresztül-kasul Fiume utcáit: *Prodam* repül! *Prodam* Volera! hangzait az utcákon s alig mulott dél, a közönség ezrével indult meg a pioppii térségre.

Világvárosi szint kölcsönzött Fiumének a sűrű embertömegektől elrepett *Via* *Industria*, az egymásután robogó automobilon és bérkocsik s a villamosok olyannyira tulzsufoltak voltak, hogy az inasgyerekek kedvenc ingyenhelyein, a villamoskocsik hátsóin is fizetőközönség állt.

Gyönyörű képe lett az utcának. Kodakkal, látszóval felszerelve siettek az emberek *Pioppira*, hogy szemtanui legyenek *Prodam* felszállásának.

A repülőtéren.

Fiume egyetlen sík területét, *Pioppit* választották a repülés starthelyéül. A petroleum kikötő és az aszfaltgyár közti területet száznegyven rendőr zárta el, akik egyben a tribün közönségét távollattartották a mezőnytől. A tribünökön és állóhelyeken lehetett vagy kétezer ember. Végig a tribünök mentén tűzoltók voltak kötelekkel kordont. Kivonult a mentőegyesület is két kocsival és szórakoztatásról is történt gondoskodás. A *Banda* *civica* tagjai játszottak itt, de míg a *Dante*-téren játékok ezreket csal az utcára, ma az emberek csak *Prodam*ra voltak kíváncsiak.

Mint minden alkalommal, most is az ingyenes közönség találta meg legjobban a helyét. A *Toretta* feketélt az emberek ezreitől. A munkásházakat övező falon ezrek ültek; olyan volt a kopár *Karszt*, mintha eleven emberfejekkel ültették volna teli. A gyárak, lakóházak teteje és a kőolajkikötő hullámgátja emberekkel megrakva, de biztos állíthatjuk, hogy a város minden részéből lesték *Prodam* felszállását. Még a molo lungon is volt ezer ember — huszfilléres ingressoval. A repülőtéren hosszában, a tengeren vesztegettek s tengerészeti hatóság „Előre”, „Vontató” és

„*Klotild*” gőzsei, kivonult a haditengerészet 27. számú torpedóhajója is, hogy nyomon kövesse az aviatikust. A bárkák, motorcsónakok százai, az evezőegyesületek skiffjei, négy és nyolcvezős csónakjai egészítették ki a képet, melynek háttere is imponáló volt. A sötétkék *Monte-Maggiore*, melynek ormán a fissen hullott hó fehérlett.

A gurulópróbák.

Félhárom órakor ért ki a térre *Wickenburg* István gróf kormányzó nejevel s ekkorra a tribünökön látható volt Fiume egész intelligenciája. A rendezőség két páholyt is építetett. Egyet a kormányzónak, a másikat *Vio* *Ferenc* dr. podesztának. A közönség türelmesen várakozott s egyre nagyobb embergyűrű vette körül *Massány* dr. meteorológust, aki szélméréseket végzett. Obszervatóriuma előtt szolgált magyarázatokkal a kormányzónak is. Elmondotta miként mérik a szél erősségét. Délben a móló lungoról eresztett a levegőbe egy ballont, délután két órakor pedig *Pioppira*ról. Ekkor még erős volt a szél. Két óra 43 perckor *Massány* konstatálja, hogy a szél átlag négy méternyi erős, helyenkint 5—6 méteres rohamokkal. *Prodam* Guido erre a kőolajkikötőben felállított hangárba megy s montörjével kitolja a monoplánt.

A karsu egyfedelű repülőgép, mint fentebb elmondottuk, dr. *Horváth* Ernő polgáriiskolai tanár találmánya. *Horváth*nak ez a harmadik típusa. Az első csaknem az életébe került. Lezuhant a géppel és súlyosan megsebesült. A két fehér vászonfedél hossza tizenegy méter, míg a gép 50 kiló benzinnel és a pilótával együtt mindössze 400 kg. súlyú. Ezt a gépet *Horváth* ez évi augusztusban készítette. *Daimler-aero*-motorral van felszerel s maximális sebessége 115 kilométer óránként. Előnye a többi repülőgépekénél, hogy stabilabb, könnyebb, gyorsabb és kezelése egyszerűbb. A pilóta kényelmesen ül a hajótest formájú kasban, maga előtt látja az idő-, magasság- és szélmérőket s a gép orrán elhelyezett motort is áttekintheti.

Ezt a gépet tolt ki *Prodam* a repülőtérré s a tribünökkel szemben felállította. *Prodam* Guido most beül a kasba s a következő pillanatban montörje, *Ruck* Péter megindítja a légsavart. Irtozatosan kattog, berreg a pompás kis motor, de működése nem egészen precíz. A közönség éberrel figyel, pedig *Prodam*nak még háromszor is kell motorpóbát tartania.

Most a gépet az aszfaltgyárhoz, a tér nyugati sarkához viszik, uszályt odakötik a az uthengerítő géphez, a motort ismét begyújtják. *Prodam* jelt ad s a gép gurul. 30 méternyi gurulás után a monoplán felemelkedik a levegőbe, de csak 3—4 méternyire, mert *Prodam* csupán gurulópróbákat tart.

A start.

Massány dr. pontban 3 órakor egy 56 cm. átmérőjű vörös ballont enged a levegőbe. A ballon egyenes irányban megy fel, de 150 méternyi magasságban az ott uralkodó erős északnyugati szél elhajítja a ballont. A meteorologus most megállapítja, hogy az idő repülésre alkalmas. Szélerő 2 méter, de *Prodam* csak nyugatról startolhat, mert ellenszelet kaphatna máskülönb.

Izgalmas várakozás. Minden szem az aviatikust lesi. *Prodam* fehér dreszt huzott fel, fején vastagszövésű zöld aviatikussapka, mely egyben fül- és nyakvédő is. Az amatőr fényképezek, a mozik filmgépei veszik most *Prodam*ot igénybe, de csak egy percig tarthat minden, mert *Prodam* magyarul kiadja utasítását műszerészeinek: *indulunk!*

Repül *Prodam*.

Pontban 3 óra 20 perc. A motor ismét elkezd egyenletesen kattogni, a lépcsavar örülten forog s a következő pillanatban a montörök eleresztik a monoplán farkára erősített köteleket. *Prodam* elindult. Harminc métert gurult s egyszerre a két gummikerék elválk az anyaföldtől. 3—4—10 méter magasban van *Prodam*. Most a tér közepére ért. Hirtelen erős déli fordulatot vesz s derékszögben nekivág a tengernek. Mindez egy pillanat műve. *Prodam* egyre jobban emelkedik. A tenger fölé ért. Átrepül a gőzöket, a csónakokat. Nyilegyenesen és óriási sebességgel megy *Cherso* szigetének. A motor zugását már nem hallani. Tulharsogta az egetverő éljenzés, mely 20,000 méző ajkán pillanat alatt felhangzott. „Evvival”

„Éljen” hangzik mindjobban. Alig ért a tenger fölé *Prodam*, a torpedó és a tengerészeti hatóság gőzsei elindulnak. Sietnek *Prodam* után, de az óriási sebességgel haladó monoplánt nem tudják utolérni. Gyönyörűen lebeg a légtérben a gép. Csak *Prodam* fejebubja látszik. Lehet vagy hat kilométernyire a parttól s 200 méternyi magasban. 3 óra 22 perc. *Prodam* oldalra kormányozza a gépet. *Abbazián* tart. Páratlanul szép siklórepüléssel, hullámvázakkal halad előre. Most a szél lenyomja. A gép már szinte a vizet súrolja, de a következő másodpercben ismét a magasba szökken. Egyszer eltűnik a gép. A lenyugvó nap sugarait vakítják el a látást s *Prodam*ot a sötét felhők eltakarják. Távolról olyan a gép, mint egy óriási szitakötő. Visszafordul s ismét *Chersonak* tart. De *Prodam* tréfál a nézőkkel. Lefel ereszkedik, hogy azt lehet hinni, a szél a tengerbe sodorja, pedig *Prodam* csak különböző produkciókat végez.

Három óra 25 perc. *Prodam* ismét jobbra irányítja a gépet, elrepül *Cantrida* előtt, keresztül repül a *Danubius*-gyáron s közeledik a starthoz. Egyre jobban nagyobbodik a gép, már ismét hallani a motort, a montörök készenlétebe helyezkednek s *Prodam* leereszkedik. A legszebb mankát végzi. A gép *simán földet ér*. Még husz métert gurul s éppen a tribünök közepén, szemben a kormányzó tribünjével megáll. Lestoppolom az időt. 3 óra 27 perc. *Prodam* hét percig repült. Alig állt meg a gép, a motor elhallgat s *Prodam* kiugrik helyéről. Leirhatatlan a lelkesedés. Amerre csak a szem ellát, *Prodam* nevét kiállítják. A zsebkendők ezreit lengetik s *Prodam* csillogó szemmel nézi meg a motort.

Prodam ünneplése.

De ehhez már nincs ideje. A lelkesedés elemi kitörése extázisba hozza az embereket. *Horvát* tanár melegen megrázza *Prodam* kezét, *Prodam* bátyja, *Prodam* *Atilio* mérnök lélekvesztve fut előre s megcsókolja öccsét. *Wickenburg* István gróf lesiet páholyából, az örömtől leikesülten üdvözlö a levegő hőstét.

— Gyönyörű, isteni látvány volt! Büszke és boldog vagyok, hogy repülni láthattam!

Csak ennyit tud mondani a kormányzó, mert pillanat alatt felbomlik a sorfal. Mindenki *Prodam*hoz siet. Katonatisztek fogják körül s mindenki boldog, aki kezet foghat az aviatikussal. Most lelkes fiatalemberek vállukra kapják *Prodam*ot s kalaplengetve viszik a tribünök felé. A szünni nem akaró lelkesedés új erőre kap. A zene egy diadalindulót játszik, miközben *Prodam*ot *Vio* *Ferenc* dr. polgármester elé viszik. *Vio* a város nevében üdvözlö s e pillanatban *Prodam* szemében előtör a könny. Egy egész város rajongó lelkesedéssel ünnepli. *Prodam* most családjához siet. Megöleli őket s ekkor látom, hogy egy bájos fiatal asszonyka oldalán *Horváth* tanár sir. A lelkesedés, gépének hatalmas sikere örömkönyveket fakaszt szemében.

Vége a repülésnek.

Most a kodakostrom kezdődik. *Prodam*ot kéttucat gép is ostromolja, de az aviatikus igyekszik a leghumorosabb pózzal kedveskedni a fotografusoknak. És ekkor elősiet *Horváth* tanár, a repülőgép tervezője, *Massány* dr., *Prodam* leghivebb munkatársa, *Prodam* *Atilio*, a repülés agilis rendezője s bájos három leánykájával megörökítették magukat a nap emlékére.

Prodam tulerősnek tartja a *Quarnero* uralkodó szelet egy újabb felszállásra s így lemondott a repülés megismétléséről. A kürtös háromszoros kürtszóval lefúj és ezzel ismét megindul a népvándorlás a város felé. Az uton még egyre hangzik az éljenzés, de sűrűn hallani ezt is:

— A *Quarnero* feletti első repülés sikere *fiúmei ember nevéhez fűződik*.

Prodam a repülésről.

A nap hőse, *Prodam* Guido repüléséről így nyilatkozott „*A Tengerpart*” munkatársa előtt:

— A part elhagyása után azt hittem, hogy lebukom, minthogy a motor rosszul működött. Ezt láttam arról is, mert a gép uszálya lefógott. Mikor a tenger felett emelkedni kezdtem, azt hittem, hogy ráesem a csónakokra, de nem vesztettem el lélekjelenléteimet, mely máskor sem hagyott el. 120 méterre emelkedtem s jó öt kilométerre voltam a parttól, amikor siklórepü-

Édes édes, aranyos anyuskám

Adj valam holnap reggel az iskolába egy fél doboz valódi sodeni ásványpasztillát. Károly és Pista, a kik mellettem ülnek, nagyon meg vannak hűlve s a szüleiknek nincs pénze, hogy pasztillát vegyenek. És a sodeni olyan jó! Csaknem minden gyermeknek van s a tanító azt mondja, hogy most sokkal kevesebben jönnek későn. A sodeni 1 korona 25 fillér és mindenütt kapható. Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Güntzert, cs. és kir. udvari szállító, Wien IV/1. Grosse Neugasse 17.

Jéssel Abbaziának vettem irányt. Egy kilométernyire voltam csak Abbazia strandjától. Visszafordultam. Ekkor láttam, hogy a szél buktatja a gépet. Csak 1—2 méternyire voltam a tenger színétől. Elhallgattattam a motort s elmélyedtem a fenséges kilátásba. A vízre esett azután tekintetem s láttam nagy halakat. Azt hiszem tinhalak voltak. Nem is gondoltam, hogy repülök s ha idejekorán észre nem veszem, hogy a hűtőkészülék vize kifolyik, nagy baj lesz. Láttam, hogy ennek folytatásaként a motor megtüzesedik s így mielőtt felmondta volna a gép a szolgálatot, visszatértem a szárazföldre. Pedig mennyivel szebb és kellemesebb a levegőben a tenger felett.

Massány Ernő dr. is szíves volt észleletről nyilatkozni. Pontos számítása szerint Prodam 3 óra 25 perctől 3 óra 30 perc 25 másodpercig repült másodpercenkénti 2 méteres átlagos északkeleti szél mellett. Mikor leszállt, a szél erősbödni kezdett s félnégy után beállott a parti szélnek az az alakja, mely a hegyek felől a tenger felé fúj s amely már érezhető volt, mikor Prodam a Quarnero közepe felé repült. Az öböl közepe felé a tenger felszíne hullámos volt már s minthogy a szél a gépet kétszer lenyomta, a további felszállást megtiltotta.

Vasárnap este hat órakor lelkes ünnepelés közepette Horváth Ernő dr. elutazott Fiuméből. Prodam Guido tiszteletére ma este az Eneo evezősegylet bankettet rendez. Az aviatikust — mint ismeretes — a belügyminiszter ezer koronás, Fiume város tanácsa szintén ezer koronás díjjal tüntette ki, azonkívül díszes aranyplakettet készített Prodam Guidonak.

(sz. á.)

UJDONSÁGOK.

— Fogadás a kormányzói palotában. Wickenburg Istvánné grófné, szül. Pückler-Limpurg Zsófia grófné, csillagkeresztes hölgy e hó 15-ére tervezett fogadónapját a kormányzó az időben való távollétére tekintettel, december 18-án, hétfőn délután 4—6 óra közt tartja meg. Ez a fogadás az első az idei szezonban.

— A susáki polgármester székfoglalója. A susáki község tanács szombati ülésén Domazetovic Ferdinánd dr. polgármester bemutatkozott és elmondotta programbeszédét.

— A kormányzó utazása. Wickenburg István gróf kormányzó ma este hat órakor Budapestre utazik, hogy a miniszteriumban több hivatalos ügyet elintézzon. A kormányzó szombatig marad a fővárosban.

— Nagy gyári tűz Fiumében. Alig 3 órával Prodam repülése után, a repülőtérről szemben levő Magyar olajipar gyár részvénységi telepen óriási tűz ütött ki, mely közel egy milliónyi kárt okozott s egy hatalmas gyárépületet teljesen elhamvasztott.

A tűz az udvar közepén levő kétemelet magas és 40 méter hosszú gyárépületben keletkezett. Ez az épület a növénymagok kikészítésére szolgál. Ebbe a „mondatura”-nak elnevezett épületbe szállítják a magot, ahol a portól és kövektől megtisztítják s azután gőzkocsikon viszik a préházba. A tűz itt tört ki. Reggel óta nem dolgoztak a gyárban, ahol csak a gépész, a fűtő és a szénhordó maradt vissza. Este 5 óra 20 perckor Sablich Félix éjjeliőr éppen a mondatrában járt, amikor a második emeleten észrevette a tüzet. Azonnal jelentést tett az irodaépületben lakó Krausz Hugó igazgatónak, ki a tűzörségnek telefonált. Alig két perc múlva lángnyelvek törtek ki az ablakok-

ból s szempillantás alatt az egész épületet ki kezdte a tűz. Az első tűzoltók megérkezéséig a gyári fecskendővel próbálkoztak meg, de ez semmit sem eredményezett. Egymásután robbantak elő a szomszédos gyárak tűzörségei, de mire az oltás megkezdődött, a tűz már átharapódzott a tetőn is.

Az égboltozatot óriási területen biborpirosra festették a lángnyelvek. A délutáni népvándorlás ismét megkezdődött s a gyár körül tizezer főnél nagyobb közönség nézte a tüzet. 120 rendőr sietett a tűz helyére, ahová kivonult a 79. gyalogezred tűzkészüléte is.

Óriási lángokkal égett a gyár. Belül az egész épület egy lángtenger. A tüzet egyre táplálja a rengeteg olaj, amelyet nem tudnak kimenteni.

A tűzoltók négy oldalról is megtámadják az égő épületet, minden igyekezetük csak oda irányult, hogy a tűz helyét lokalizálják s megmentsék a szomszédos épületeket. Az épületben elhelyezett vegyi anyagok egymásután felrobbannak s egy-egy óriási detonáció után azt lehet hinni, hogy az egész környék a levegőbe repül. Félkilenckor pusztít legjobban a tűz. Ekkor a tető közepe irtózatossá robajjal leszakadt, maga alá temetve mindent. A szerte hulló égő pernyét messzire viszi a szél s oly óriási lett a veszély, hogy a kivonult városi, gyári és vasuti tűzoltók segítségére Hinneck Jenő ezredes két század Jellasich-bakát kivezényeltetett. Kilenc órakor beszakadt az első emelet is, az összes gépeket pozdorjává zúzta. Az oltás közben veszik észre, hogy a raktárt a harminc méter széles udvaron keresztül csövek kötik össze az égő épülettel s a csöveken keresztül olaj folyik az égő épületbe. Erre a csöveket elvágják. A hatalmas gyáregésznél megjelent Wickenburg István gróf kormányzó és neje is, akik éppen színházba készültek s estélyi öltözkémben este tíz óráig voltak az égő gyárnál. Megjelent a tizné Vio Ferenc dr. polgármester, Mohovich Donát alpolgármester, Dardi Vazul tanácsvezető, számos képviselő s több hivatal és gyár vezetője is. Fél tízre a tűzoltók lokalizálták a tüzet mely azonban még egész éjjel égett s reggelre az épületből csak a csupasz négy fal maradt meg.

A kár 80,000 koronánál nagyobb, azonban a gyár a Generalinál és a Riunione Adriaticánál biztosítva volt. A tűz oka teljesen ismeretlen. A gyárban szigorúan tilos volt a dohányzás s reggel óta senki sem tartózkodott az épületben. Lehetséges, hogy a tranzmissziók áthelyezése által származott szikra lobbantotta lángra az épületet. Minthogy a leégett épület a gyártás legszükségesebb alkatrésze volt, a gyár néhány hélig kénytelen lesz üzemét szüneteltetni. A leégett épületet újra felépítik. A tűzoltók csak a hajnali órákban tértek vissza a laktanyába, de a mai napra is őrséget hagytak vissza a gyártelepen. A tűzhöz a mentők nagy készenléttel vonultak ki, dolguk azonban alig akadt.

Ma délelőtt Lengyel Kamill rendőrtisztviselő az olajgyárban megtartotta a tűzvizsgálatot, mely azonban pozitív eredménnyel nem járt. A bizottság nézete szerint a tűz keletkezésének valószínű oka az, hogy a száraz mag saját magától gyulladt meg, lehetséges azonban, hogy a szombaton este elállított gépekből egy szikra kipattant s ez okozta a nagy gyári tüzet. Az üzem hónapokig fog szünetelni. A gyár 2.900,000 koronára volt biztosítva.

— Vasutas gyermekek felruházása. Vasárnap délután 3 órakor szép ünnepség keretében adta át a vasutas szövetség fiúmei kerülete a segélyre szoruló szegény vasutasok gyermekeinek a részükre vásárolt téli ruhamegújítást. Az állomás iskolatermében összegyűlt szülőkhöz és gyermekekhez Fodor Armin kerületi elnök szép beszédet intézett, végül süteménnyel és cukorkákkal vendégelte meg az örvendő gyermekereget. Összesen 50 gyermek részvételével a segélyben. Kiosztottak 45 pár cipőt, 27 fiúöltényt, 4 télikabátot, 10 leányfelöltőt, 23 leány pedig téli ruhára való szövetet kapott, összesen 850 korona értékben. A szövetség budapesti központi vezetősége, amely a drágasági pótlék mozgalom előkészítésével van elfoglalva, táviratilag mentette ki elmaradását. Az ünnepély után a szövetség választmány-

ülést tartott. Ennek részleteit helyszűke miatt holnapi számunkban közöljük.

— Az autonompárt népgyűlése. Az autonompárt vasárnap délelőtt fél tizenegyre népgyűlést hirdetett a Deák-szállóba. A párt szónokája Zanella Rikárd volt, aki mintegy egyórás beszédben támadta a kormányt és a magyarságot, a mely szerinte minden áron és a legerőszakosabb eszközökkel igyekszik Fiumét magáévá tenni. E közben évtizedekre kalandozott vissza s támadott mindent ami magyar és állami intézmény. A kormány szerinte a városi ellentállás legerősebb fórumát, a képviselőtestületet ragadta magához. Ehhez még a közigazgatási bíróság és a Kuria segítségét is igénybevette, hogy egyes szavak helytelen értelmezése alapján több száz magyar és horvát választóját a választási lajstromba felvegye. Ezzel szemben kizárja a választói jogból a fiumei olaszok százait, de adót sem fizető emberek helyettük választókká, hogy többségbe kerülhessen. (Közönséges magyar ellenes lázítás. — A szerk.) Kérdi, nem lehetetlen, hogy a város 50,000 főnyi lakosságában a 3196 (?) itt élő magyar domináljon, anélkül, hogy viselnék a város terheit. A józan ítélletű, önálló gondolkodású polgárság önzetere apellál, hogy a legközelebb megtartandó képviselőtestületi választásokon ne engedje magát félrevezettetni. Azután előterjeszti a népgyűlés határozati javaslatát, amely a kormány fiumei politikája ellen való energikus állásfoglalást indítványozza.

A javaslat elfogadása után felszólítja a megjelenteket, hogy Bruss Hermann városi képviselőtestületi tag vezetésével menetben vonuljanak Vio Ferenc dr. polgármesterhez, akit az olaszok jogainak a választásoknál való érvényesítésére kérjenek fel.

Kevéssel tizenkettő után indult el a menet a városház felé s több polgár Bruss képviselővel felment a reájuk várakozó postaházhoz, akinek előterjesztették kérésüket.

Vio Ferenc dr. polgármester kijelentette, hogy a pótválasztások elrendelése nem tőle függ és ezért a küldöttség memorandumát átadja majd a városi tanácsnak s annak határozatáról értesíti a deputációt. Egyben megígérte, hogy a küldöttség óhajáról jelentést tesz a kormányzónak, akinek hatáskörébe tartozik a pótválasztások iránti intézkedés.

— A fiumei Dreadnought. Bécsből jelentik: Az osztrák-magyar haditengerészet negyedik Dreadnoughtját a program szerint januárban kezdik el építeni a fiumei Danubius-hajógyárban. Bizonyosra veszik, hogy a Danubiust idejében kiépítik annyira, hogy a hajó szállítása nem fog késedelmet szenvedni.

— Liszt előadás. Kőszegfalvi Flóris tanár ma, azaz hétfőn este 7/7 órakor az állami felsőbb leányiskola tornatermében előadást tart Liszt Ferencről.

— Ismeretterjesztő előadás a vasutáról. Jörg László dr. államvasuti fogalmazó a budapesti Urania színház számára érdekes darabot írt, amely sokáig volt a színház műsorán. A vasutas szövetség fiumei kerülete elhatározta, hogy érintkezésbe lép a szerzővel és a számos velített képpel illusztrált darabot Fiumében is előadhatja.

— A vörös kakas. A városi tűzoltók még künn dolgoztak Pioppin az olajgyári tűznél, amikor éjjel tizenegy órakor a Piazza Scarpa 5. számú házában tűz ütött ki. Fabris János konyhájában a lámpa felrobbant s a konyhabutor elégett. A kár 100 korona. Ma délután a Jugo-féle házban támadt kisebb tűz, mely kárt alig okozott.

— Vadászok életveszélyes kalandja. Róka Gábor és Bradicich Germano fiumei tisztviselők és Mitrovics Rezső kórházi ellenőr pénteken reggel vadászatra indultak Castua területére. Abbaziában több uriember csatlakozott hozzájuk s a vadászok délután kirándulókocsin indultak a Mattugle melletti Cianára. A

Ciana és Dletvo közötti úton nagy szerencsétlenség érte a társaságot. Egy megáradt patak felett haladt a kocsí, amikor a híd leszakadt s a kocsí beleesett a patakba. A társaság összes tagjai uszással menekült meg, de Lagigna, a fiatal hajtó, aki a kocsí hátsó részén állt a patakba fult. Holttestét még nem találták meg.

— A rendőr merénylője. Néhány héttel ezelőtt Ozegovics Marcell többszörösen kitiltott csavargó bekísérése közben a késével mellbe akarta szurni Martinovics rendőrt, aki azonban kivédte a szurást. Ozegovicsot ma a törvényszék gyilkossági kísérlet miatt hat hónapi elzárásra ítélte.

— Rablás a fumei vonalon. Tillich József temesvári kereskedőt, ki szombaton Zág-rábra utazott, Dombóvár és Kaposvár állomások között kirabolták. Tillich külön fülkéjének ajtaját kinyitották, klóroformmal elkábították és 800 korona zsebpénzét, több sorsjegyet és 500 koronáról szóló zálogcéduláját elvitték. A kalauz állítása szerint egy férfi és egy nő járt a fülke körül, kik Kaposvárról szálltak le a vonatról. Most a fumei vonal szigorubb felügyelet alá kerül.

— A tengerbe ugrott. Prodam aviatikus reptülését az Adamich-mólón is sokan várták tegnap délután s ezek között volt egy Lukanics József nevű 23 éves tengerész, aki epilepsiában szenved. Lukanics egyszerre éljent kiáltott, azután beesett a tengerbe. Egy Cesare József nevű férfi mentette ki a vízből a tengerészt, akit a kórházba vittek. Betegsége miatt lett életunt.

— Elmebeteg gyilkos. Ghersincich Antal fűtőt, aki ez év májusában meggyilkolta Mikulicich dúsgazdag özvegyasszonyt, tegnap a fővárosi rabmegfigyelő intézetből, ahol őrlítéséget konstatáltak rajta, elhozták Fiuméba s a kórház elmebeteg osztályán helyezték el. A felbujtó unokaöccs, Mikulicich József felett a fumei esküdtek fognak ítélni.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, dec. 11. A képviselőház mai ülésén Návay Lajos elnököl.

Az elnök 1/11 órakor nyitja meg a képviselőház mai ülését. A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után az elnök bemutatja Beöthy László miniszter Hosszupályon történt megválasztásáról szóló megbízólevelét, melyet az igazoló bisottsághoz utasítanak. Több kérvény bemutatása után a Ház áttér a költségvetés folytatólagos tárgyalására.

Papp Géza előadó a földmívelésügyi tárca költségvetéséről referál. Ismerteti a tárca költségvetését s bizonyítja, hogy e tárca keretében sok új reformról történt gondoskodás. A költségvetést elfogadásra ajánlja.

Baross János Kossuth-párti sajnálja, hogy a nagy reformok megvalósítására csak kis összeget vettek fel a költségvetésbe. Hosszasan ismerteti az agráriusok állásfoglalását.

A szolnoki választás.

SZOLNOK, dec. 11. Nagy Emil lemondása folytán Szolnokon ma van a képviselőválasztás. Minthogy a pártonkívüli Nagy Uzor jelöltségétől ma visszalépett, az elnök a Kossuth-párti Sipos Orbánt egyhangulag megválasztott képviselőnek jelentette ki.

Pejachevich gróf programja.

VUKOVÁR, dec. 11. Pejachevich Tivadar gróf, volt horvátországi bán ma tartotta programbeszédét. Pejachevich gróf kijelentette, hogy a Magyarországgal való uniónak törhetetlen híve.

Schemua utódja.

BÉCS, dec. 11. A király Schemua Balázs vezérkari főnök helyére Puscher Vilmos altábornagyot, a cattarói 47. gyaloghadosztály parancsnokát nevezte ki hadügyminiszteri osztályfőnökké.

Nász a királyi családban.

BÉCS, dec. 11. György bajor herceg eljegyezte Frigyes főherceg leányát, Izabella főhercegnőt.

Bartl főhadnagy szabadlábán.

BUDAPEST, dec. 11. A hadtestparancsnokság rendelete folytán szabadlábára helyezték Bartl főhadnagyot, aki Lázár Ödön hadnagyot agyonlőtte.

Letartóztatták a bankcsalót.

Ryhliczky Zoltán a tettes.

BUDAPEST, dec. 11. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank kárára elkövetett negyedmiliós váltóhamisítás ügyében ma szenzációs fordulat állott be. A rendőrség ma délelőtt feltétlen bizonyítékok alapján megállapította, hogy a csalást az öngyilkossá lett Ryhliczky Zoltán, a bank 26 éves tisztviselője követte el. Tettestársa egy Bauer Béla nevű állás nélküli pénzügyi tisztviselő volt, akit most a rendőrség nyomoz. A rendőrségi nyomozás során Ryhliczky Kázmér, az életunt bátyja elmondotta, hogy Zoltán öccse mindent elmondott neki a váltócsalásról. A rendőrség Kázmért is gyanúsítja. A pénzből százharmincezer koronát egy fővárosi bankba hejeztek el. Ez a pénz megtérül.

Egy újabb telefontudósításunk szerint a Rókus-kórházban súlyosabbal fekvő Rihliczky Zoltán bankhivatalnokot ma délben Krecsányi Kálmán rendőrtanácsos, detektív főnök és Sándor László rendőrkapitány újlag kihallgatták. Mikor a súlyosan sebesült fiatalembernek a rendőrtisztviselők tudomására hozták, hogy hiába tagad, mert büne kétségtelen bizonyítást nyert, Ryhliczky sirva fakadt s így szól:

— Igen, bevallom, én követtem el a hamisítást! Csak egy társam volt. Bauer állás nélküli bankhivatalnok.

Sándor rendőrkapitány erre kihirdette a kórúgyon fekvő Rihliczky előtt az előzetes letartóztatást elrendelő végzést. Intézkedés történt arra nézve is, hogy Ryhliczky a rabkórházba szállíttassék. A váltóhamisítót déli egy órakor kocsiban átszállították a Mosonyi-utcai rabkórházba. Bauer (Bajor) Bélát a rendőrség most nyomozza. Azt hiszik, hogy Nagyszalontán tartózkodik, vagy Pest határában van. A detektívek Pest határában is keresik.

A biharmegyei rémdráma.

NAGYVÁRAD, dec. 12. Ma van Sipos Bálint és társai rablógyilkossági per tárgyalásának az utolsó napja. A közönség annyira érdekli az ítélet iránt, hogy valósággal ostromolja az esküdtszéki termet. Az esküdtek 11 órakor visszavonultak, hogy meghozzák a verítéklet.

Megöltek egy papot.

RIMASZOMBAT, dec. 11. Ma, hétfőn virradóra halva találták Nyustya község plébánosát, Bodora Jánost. Megállapították, hogy betörők jártak a plébánián, akik a lelkész megöltek és azután kirabolták.

A fővárosi tanítók

fizetésrendez,

BUDAPEST, dec. 11. A kultuszminiszter ma jóváhagyta a fővárosnak a tanítók fizetésrendezéséről szóló előterjesztését.

A szolnoki esküdtszék.

SZOLNOK, dec. 11. Az esküdtszék 4 gyilkossági perben hozott ítéletet. Galló Pál varsányi, Henschel Józsefet 5—5 évi, Kolompár János apagyilkos cigányt 7 évi és Tóth Elek tiszakürti lakost 3 évi fegyházra ítélte.

Bombamerénylet.

LIEGE, dec. 11. Egy mozgófénykép színházban, ahol több ezer ember gyült össze, váratlanul robbanás történt. Az emberek eszeveszetten menekültek az ajtók felé, ahol a tolongás következtében számosan meghaltak. A robbanást bombavetés okozta.

Vasuti szerencsétlenség Párisban.

PÁRIS, dec. 11. Tegnap délután a nyugati vasut Hiron állomásáról érkező személyvonat Páris közelében egy hidon kisiklott. A szerencsétlenségnek öt halottja és 8 sebesültje van.

Az olaszok bombázásai.

ROMA, dec. 11. Az olasz tüzérség tegnap Aziziát bombázta, ahol az Ain-Zarából elmenekült török katonaság tartózkodott. A törökök futva hagyták el Azizarát. Tobrukából jelentik, hogy El-Kabiscet az olasz tüzérek bombázták.

Nyilt-tér*).

Tizezer koronát

adok bárkinek, különösen annak az urb embernek, aki a fizetéseképtelenségéről illetőleg a hitelezőimrel való kiegyezéséről szóló híreket terjesztette, ha nyilvánosan, — amire e helyen udvariasan felkérem — be tudja bizonyítani állításainak valóságát.

Fiume, 1911 dec. 9.

Rauschel Ferenc.

* E rovatban közlöttékért a beküldő felelős (A szerk.)

== Két év óta használt 8 lóerejű ==

benzinmotor eladó.

Felvilágosítást ad Billitz Sándor szállító Fiume.

Munkabeszüntetés miatt

azonnal eladatik **uri lakásokból álló**

teljes emelet

a Corso centrumában. Információk Georgjević S. cipőüzletében a Corsón.

Főzőn készletre

Takaréko, célszerű.

Csak a Weck-féle eredeti frissen tartó készílékek és üvegek teszik lehetővé a természetes életmódot

1.000.000-m

felüli használatban

Nagy idő-, fáradság- és költség megtakarítás.

Gyümölcskonzervek cukor-nélküli berakása.

Állandóan készletben étkezés, betegétel és gyermekek berendezés.

Részletes tudnivalókat ingyen küld Weck J. főszékhelyi vállalata: Müller Károly, M. Schönberg N: 153.

A Tengerpart minden jogos

panaszt közöl és minden

közérdekű felszólalásnak

!! helyt ad. !!

Curiené Lengyelországban.

PÁRIS, dec. 11. A „Gil Blas“ jelentése szerint Curiené barátjai elmondották, hogy a tudós asszony legközelebb Lengyelországba utazik, ahol folytatni fogja tanulmányait. Az önkéntes száműzetésbe Langevin doktorral történt kellemetlensége miatt vonui.

A Nobel-díjak.

KRISZTIÁNIA, dec. 11. Az idei Nobel-díjakat a következőképp osztották szét: A békedíjat nyerte Fried Alfréd bécsi író és Ascher államtanácsos Hága, a chemiai díjat Curiené Páris, az orvosi díjat Hullstrand Upsala, az irodalmi díjat pedig Maeterlinck Amsterdam.

Kávéház megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a Via del Pomerio 26. sz. alatt (a volt Balaton helyiségében) „Riviera kávéházamat“ megnyitottam. Mindenféle szórakoztató eszközök, bel- és külföldi lapok és első minőségű kávéházi italok állnak a n. é. közönség rendelkezésére.

Minél számosabb látogatást kér

Konrád Ferencz

a „Mercur“ kávéház volt tulajdonosa

A leghasznosabb karácsonyi ajándékok

SINGER
Varrógépek
Üzleteink által beszerezhetők.

FIUME, Adria palota

Singer varrógépek varrnak, himeznek és foltoznak.

Singer varrógépek az 1911 évi turini kiállításon ismét a két legnagyobb díjat nyerték.

Singer Co. varrógép részv.-társ.

Az Orient kávéházban

(Piazza del Commercio) naponta

bécsi női zenekar

Kezdeté este 7 órakor.

:: Szabad bemenet. ::

Lederer penzio Abbazia.
Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák“ szálló
a Deák-korzón és dependance-a a

Bonavia szálló

Via Edm. Amicis. 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ösforrás sör.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Buffet Bellevue

Viale Deák, (a kapucinusok új házában.)

Hideg s meleg ételek, bel- és külföldi, valamint saját termésű borok. *Kőbányai polgári sör mindig frissen.

Szives pártfogást kér

SZIRMAI GYÖZÖNÉ.

Uj úri- és női fodrászterem

nyílt meg a Deák-Corso 14. sz. alatt, hol hölgyek részére külön terem van.

Ondoláció s mindenféle más hajmunka a legjobban, legfinomabb kivitelben készítettik el. A m. t. hölgyek kényelmére ügyes fodrásznőt házhoz is küldök. — Többszörösen kitüntetve munkáimért Budapesten, Bécsben, Londonban és Párisban.

Tisztelettel

Szuvajcsits János

úri és női fodrász.

Eddig az „Adria“-palotabeli fodrászteremben

Karácsonyi
ajándékok
1911.

Női ruha készítésére
való kelme K.5.—

Selyem egy blúz készítésére K. 7.—

6 zsebkendő bársonytokban K. 2.40

Kávékészlet 5 szalvétával K. 3.—

Asztalfutó fehér vászonból à journal K. 2.—

Plüs vánkások tollal töltve K. 3.—

Selyemsálók chinilival K. 2.50

Női ingek kézi hímzéssel K. 3.—

Fekete tafeta aljak tiszta selyemből K. 9.—

Női fantázia-kötények K. —.75

Weiss M.

Nagy Áruháza

FIUME, CORSO II.

Trieszt

Bécs

Szabott árak.

Szabott árak.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Varieté-Hôtel Susák.

Esténként elsőrendű varieté-előadások.

Kezdeté 9^{1/2} órakor.

Beléptidij 1 korona.

„ADRIA“ szálló és étterem

Via Adamich 5. szám. - - Telefonszám 482.

Kitűnő konyha. - Kőbányai polgári sör. - Elegáns vendégszobák, tengeri kilátással. - Jól elkészített tengeri halak. - Tulajdonos Tranquillo de Negri.

LINOLEUM

Haas Leopold

Via della Torre 1. FIUME Telefon 12-67. sz.

==== Ajánl: ====

Linoleum futószőnyegeket

Asztalterítők bordúrral

67 cm. széles méterje K 1.55

115 cm. hossz. 85 cm. szél. K 2.60

90 " " " " 1.95

130 " " 100 " " " 3.60

200 " " " " 4.40

145 " " 115 " " " 4.40

„Linoleum“ fürdő- és hálószobák, ebédlők stb. befedésére à Kor. 2.50 per négyszög méter.

„Linoleum Inlaid“ teljesen átmenő mintával, melyről a minta le nem kopik à K. 4.50 per négyszög méter.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Wellmann Testvérek

Telefon 1215. - FIUME. - Telefon 1216.

==== Via Giovanni Simonetti 1. szám. ====

Ajánlják nagy raktárakat házi és konyhaberendezési tárgyokban. — Berndorfi tiszta nikkel, — tiszta alumínium, — bádogzománc- és öntött zománc edényekben, balance és tizedes mérlegekben stb. — Takaréktűzhelyek és kályhák, ellenzők, kályhalemezek, széntartók és kályha felszerelések. — Mindennemű szerszámok.

Szolid kiszolgálás.

Legolcsóbb árak.

==== Nem kell többé szabónál mértéket venni! ====

A legszebb kész férfiruhák

kaphatók legolcsóbban csakis az

„ANGOL KIRÁLY“-hoz cimzett ruhaüzletben

Fiume, Via del Lido 6 és Via del Molo 2. szám.

Dus választék valódi angol szövetekből készült ruhákban. Mérték szerinti megrendelések felvételnek.

A leggazdaságosabb és állandó meleget tartó kályha (Dauerbrandofen) a

Meteor kályha

kőszén- és kokszfűtésre berendezve.

Egyedüli lerakat:

WURZER JÁNOS, FIUME,
Gradinata del Sasso Bianco 3.

Kívánatra képes árjegyzék küldeték.

Törvényesen védve

FEMINOL

a legújabb és legjobb folyékony

fém tisztítószer

a fémtárgyaknak gyönyörű, tartós fényt ad, még a rozsdafoltot is eltávolítja, nem tűzveszélyes, nem ülepedik.

Egyedüli gyártója **GEIKO** vegyészeti gyár
VÁCZ. Geiger és Tarsa

Törvényesen védve

■ ■ ■ ■ ■ Ritka alkalom! ■ ■ ■ ■ ■

Végeladás

Steinmann Ignác Corso 14. sz. alatti készruha-üzletében ahol az összes áruk gyári áron kerülnek eladásra.

■ ■ ■ ■ ■ Ritka alkalom! ■ ■ ■ ■ ■

Szabott árak.

==== A napokban nyílik meg újból ====

Alapítotott 1860. a régi jóhírnevű Alapítotott 1860.

PRASSEL ANDRÁS-féle SÜTŐDE

Müller-tér 1. szám (Martich-ház).

Péküzletemben állandóan friss, kifogástalan, jól készített házi kenyér, valamint kétszersült kapható. Kitűnő lisztek elsőrendű magyar malmokból.

Szives pártfogást kér
Prassel András

ROSENBERGER B.

és Testvére butorraktára

Fiume Corso 34 (Struppi ház) Telef. 504

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknek székszorulásban szenvedőknek.

Kapható Fiume és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomort 2-3 óra alatt teljesen rendbehozza.
Kis üveg 40 fillér.
Nagy üveg 60 fillér